Jairova dcera

Původ materiálu
Iva Květonová
Pořadí v lekci
9

Téma

I mrtvým dává povstat

Cíl

- Boží moc se projevuje i tam, kde to vypadá hodně beznadějně.
- Co je konec pro člověka, není konec pro Boha, jen mu věřit.
- Ve smrti se ukazuje naše lidská bezmocnost, ale taky Boží naděje.

Pro učitele

Biblický text: Mk 5,21-24; Mk 35-43; paralely Mt 9,18-26; L 8,40-56

Výkladové poznámky

Vzkládání rukou: Gesto rozšířené v mnoha kulturách, téměř vždy znamená předání nějaké síly. Získalo místo také v izraelské bohoslužbě, kde mělo význam přenesení duchovní moci. Souviselo s požehnáním nebo s vysláním k nějakému důležitému úkolu. Ježíš vzkládáním rukou žehnal nebo uzdravoval. I v našem příběhu souvisí prosba o vložení rukou na umírající s prosbou o uzdravení, potažmo s prosbou o spasení.

Jairos: Představený synagogy, muž známý a vážený. Je údaj o jeho společenském i duchovním postavení nějak důležitý? Možná v tom, že ani výsadní postavení neochrání člověka od problémů a smutků řadových věřících. Tuhle myšlenku podtrhuje srovnání Jaira s krvácející ženou z minipříběhu, který je do příběhu o Jairově dceři vložen. Jairos vysoce postavený, kdežto žena se díky svému problému ocitla na pokraji společnosti. Jairos jako významný představitel židovství důvěřuje plně Ježíšovi. Bojuje za dceru, což většinou dělávají matky.

Dcerka: Není uvedeno její jméno, známe však věk, je jí 12 let, a také to, že umírá.

12 let: V židovství u dívek hranice dospělosti. Jairova dcera je tak současně na prahu života a na prahu smrti.

Petr, Jakub a Jan patřili k těsnějšímu kruhu kolem Ježíše. Mají možnost být tam, kde jiní učedníci být nemohou. Na průběhu události se přímo nepodílí, ale smějí ji zakoušet. Kromě tohoto příběhu ještě například při proměnění na hoře nebo při modlitbě v Getsemane. Některé věci nejsou pro každé oko a ucho.

Rozruch, pláč a kvílení: Výraz zármutku, často nad něčí smrtí. Sdílení zármutku či radosti je bytostnou součástí křesťanského života: „Radujete se s radujícími, plačte s plačícími“ (Ř 12,15). Tak i Bůh soucítí s lidským utrpením. Odstranění všeho, co vyvolává smutný pláč, je také součástí eschatologické naděje.

Talitha kum: Výraz z aramejštiny, ČEP přeložil „Děvče, pravím ti, vstaň.“

Nařídil, aby jí dali něco k jídlu: Naznačuje, že vzkříšení není virtuální realita, nýbrž skutečný život, jaký si však nedovedeme ani představit. Můžeme jen žasnout a radovat se.

Přikázal, aby nikomu neříkali, co se stalo: Kdo nevěří Ježíšovu slovu, tomu nepomůže, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.

Úskalí

Vzkříšení je mimořádná událost, která chce především podtrhnout opravdovost a důležitost Ježíšových slov a jeho moc. V žádném případě není cílem vyvolat senzaci. Při vyprávění příběhu dětem je potřeba dát pozor, aby nenabyly dojmu, že víra stojí na zázracích. Spíš by bylo dobré obrátit jejich pozornost k víře, kterou měl Jairos i ve chvíli naprostého zmaru.

Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se…podle Marka a podle Matouše.* Benešov: Eman, 2009

Mrázek, Jiří: *Evangelium podle Matouše.* Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností, 2011

Odkazy na starší přípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

Pro děti

Předškoláci

Na úvod zahrajeme dětem krátké divadlo s maňásky. Velký maňásek je maminka, malý maňásek je holčička Pavlínka. Pro Pavlínku připravíme postýlku.

Zazvoní budík: Crrrr!

Maminka: Pavlínko, vstávej, musíme se chystat do školky.

Pavlínka: Převalí se na druhou stranu a spí dál.

Maminka: Pavlínko, vstávej. (Pohladí ji po vlasech, dá jí pusinku.) Už je ráno.

Pavlínka: Dobré ráno. Mami, mně se dneska nechce do školky. Zdál se mi škaredý sen. Honil mě zlý pes a já jsem pořád utíkala a pořád a už jsem myslela, že mě kousne.

Maminka: Už je to pryč. Už jsi vzhůru. Podívej, nikde žádný pes.

Děcka, ukažte, jak spíte. Míváte taky někdy škaredé sny jako Pavlínka? Co vám od nich pomáhá? Že se probudíte?

Probudí se vždycky člověk ze spánku? Někdy ne? A co s tím člověkem je, když se neprobudí?

V jednom městě žila malá holčička. Jenže vážně onemocněla. Den ode dne to s ní bylo horší a horší. Její tatínek Jairos, tak se jmenoval, měl o ni velký strach. Po pár dnech už bylo jasné, že jeho holčička umírá.

V tu dobu se ve městě objevil Ježíš. Shromáždilo se kolem něho hned velké množství lidí. Chtěli slyšet, co povídá. A tak se kolem něho tlačili, že skoro nemohl jít dál.

Jairos se o něm doslechl a vydal se za ním. Uvěřil totiž, že Ježíš je od Boha a má moc pomoci i tehdy, když už všechno vypadá špatně a beznadějně. Jairos si moc přál, aby Ježíš pomohl jeho dcerce. A tak se prodral přes dav lidí až k Ježíši a moc ho prosil, aby zachránil jeho dcerku.

Ježíš viděl, jak moc Jairovi na jeho dceři záleží, jak moc je smutný a jak velká je jeho víra. A tak šel s ním.

Jenže ještě než přišli do Jairova domu, přiběhli jim naproti lidé a řekli jim, že dcera umřela. A že už nemá cenu, aby šel Ježíš k nim domů.

Ale Ježíš se nenechal odradit a řekl Jairovi: „Neboj se, jen věř.“

Když přišli do domu, tak tam všichni plakali a všude byl jen velký smutek. Ježíš zamířil do pokojíku, kde ležela Jairova dcerka. Vzal s sebou ale jen tatínka, maminku a tři učedníky: Petra, Jakuba a Jana.

Když přišli do pokoje, vzal Ježíš holčičku za ruku a řekl jí: „Děvče, pravím ti, vstaň!“

Tu děvčátko vstalo a chodilo. Všichni, kdo tam byli, zůstali s otevřenou pusou. Ježíš jim ale řekl, ať o tom nikomu neříkají.

Aktivita: Vyrobit s dětmi papírového maňáska Jairovy dcery — předlohu najdete zde.

Pomůcky: Dva maňásci, polštářek a přikrývka, budík, biblická (nebo jiná) postavička holčičky a postavička dospělého muže a Ježíše, černá látka, bílá látka.

Mladší školní děti

Sedíme v kruhu, doprostřed umístíme velkou černou látku, nejlépe kruhového tvaru. Vyprávění budeme doprovázet pomocí biblických (nebo jiných) postaviček.

Co vám připomíná černá barva?

Viděli jste dnes cestou do kostela někde černou barvu? Vidíte ji někde tady kolem?

V jakých situacích se říká: už to nemá cenu, je konec, je to beznadějné?

O jedné takové beznadějné situaci si dnes povyprávíme.

Byl jednou jeden tatínek, jmenoval se Jairos.

(Postavíme jeho postavičku na černou látku kousek od středu.)

Měl dceru, chodila asi tak do šesté třídy. Jenže teď už nějakou dobu do školy nechodila, protože byla vážně nemocná. Ležela doma v posteli, skoro nejedla a většinou už jen spala.

(Pomocí látek vytvořte při vnějším okraji kruhu dům a do něj položte na černou látku směrem od Jaira ke kraji postavičku nemocné dívky.)

Vypadalo to s ní hodně špatně a všichni kolem ní o ni měli strach. Možná nejvíc její tatínek Jairos. Hrozně se trápil a toužil jí nějak pomoct. Jenže nevěděl jak. A pak se nemoc ještě zhoršila a vypadalo to, že holčička zemře. Jairos byl moc smutný. Kdyby to šlo, tak by byl raději nemocný místo své dcery. Jednoho dne se k němu doneslo, že do města přišel Ježíš. *(Postavu Ježíše umístěte doprostřed látky.)*

Už o něm dřív slyšel podivuhodné věci a slyšel i o tom, co lidem říká. Třeba to, že jednou nebude smutek ani pláč ani bolest. Jairos věřil, že tomu tak opravdu jednou bude. Tak jakmile zjistil, že je Ježíš ve městě, utíkal mu naproti. Musel se nakonec protlačit velkým davem. Konečně se dostal k Ježíši.

„Ježíši, Ježíši, jsem tak rád, že tě vidím. Moc tě prosím, pojď ke mně domů. Má dcerka umírá. Zachraň ji, aby žila.“

Ježíš viděl, jak moc je Jairos nešťastný a jak hodně věří, že Ježíš může v takové beznadějné situaci pomoci. A tak šel s ním.

Ale už po cestě potkali lidi z Jairova domu, kteří jim řekli, že už to nemá cenu, že je konec, že dcerka umřela. Ach jo. Jako by se s Jairem zatočil celý svět, jako by zhasla všechna naděje.

Ale Ježíš Jairovi řekl: „Neboj se, jen věř!“ A vzal s sebou jen tři nejbližší učedníky: Petra, Jakuba a Jana.

Když vešli do domu, všichni tam plakali a naříkali. Byl tam děsný zmatek a ruch. Ježíš vešel s Jairem, jeho ženou a třemi učedníky do pokojíku, kde ležela holčička.

Ježíš ji vzal za ruku a řekl: Děvče, říkám ti, vstaň.“

A ona vstala. *(Zapalte svíčku v kalíšku a umístěte ji k Jairovu domu.)*

Všichni, kdo byli uvnitř, byli hodně překvapení. Ani nebyli schopni cokoli říct. Něco takového totiž nečekali.

Ježíš jim řekl: „Dívka žije, tak jí dejte něco najíst, má hlad.“ A taky o téhle příhodě nikde nepovídejte.

Co můžeme udělat my, když si nevíme rady, když něco vypadá hodně beznadějně? Pomodleme se společně…

Aktivita: Lze si vyrobit skládačku — předlohu najdete zde.

Pomůcky: Velká černá látka, další dvě látky v jiných barvách, tři postavičky, svíčka.

Starší školní děti

Byli jste někdy na pohřbu? Jak jste se cítili?

Pláčou lidi na pohřbech? Všichni? Někteří ne?

Smutek ke smrti patří, i slzy. To je naše lidská reakce na bezmocnost, kterou v té chvíli cítíme.

Je nějaký svátek, kdy se slaví, že někdo zvítězil nad smrtí a že ze smrti nemusíme mít strach?

Proti smrti nic nedokážeme, ale Bůh ano. Smíme tomu věřit, vždyť Ježíš vstal z mrtvých.

Přečtěte příběh z Bible. Nejprve přečte nahlas učitel.

Jaké postavy v příběhu vystupují? *(Rozdejte, kdo bude kterou postavu číst. Příběh přečtěte znovu s rozdělením rolí.)*

Čemu nerozumíme? *(Namalujte postavy na papír, ke každé postavě zkusit napsat, jak se asi cítí, kdo je podle vás hlavní postavou a proč?)*

Co je hlavním tématem příběhu?

Přesah

Dalo by se bavit o rozdílnosti pohřbů církevních a civilních. V čem je křesťanský pohřeb jiný? Zajímavé by mohlo být vést pozornost k otázce, zda může naše víra pomoci někomu druhému.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Panovník Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země; tak promluvil Hospodin. (Iz 25,8)

Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme přijali, je základem, na němž stojíme. Skrze ně docházíme spásy — vždyť jsme přece neuvěřili nadarmo.“

Zpěv písně *Před tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou* (SV 456).

Okénko do bohoslužeb

„Toníku, bojíš se smrti?“

„Jo, Fildo, bojím.“

„Já taky.“

„Víš, co, Toníku, tak se půjdeme zeptat našeho faráře, jestli se taky bojí, jo?“

„Pane faráři, bojíte se smrti?“

„No strach ze smrti taky někdy mívám, ale víra mi pomáhá nebát se. Ježíš o našem strachu věděl, a proto si v Bibli můžeme přečíst příběhy o tom, že Pán Bůh je pánem i nad smrtí. A když se na Pána Boha spolehneme, tak ten strach už nás nebude svírat. Evangelista Marek jeden takový příběh o strachu ze smrti napsal, tak si ho nechte vyprávět.“

Řeknu vám hádanku: Je to osoba velmi výkonná. Je až s podivem, co stačí všechno oběhat. Oproti jiným bytostem, například Santa Klausovi, má nepřetržitou pracovní dobu. Zručně se ohání kosou, jenže se ji nikdy nikomu nepodařilo zapojit do prací v zemědělství. Z toho se dá usoudit, že je to velmi specializovaná pracovnice. Kdo je to?

Bojíte se smrti? Děti si dnes v nedělce budou povídat o tatínkovi, který se bál, že mu umře dcera.

Modlitba

Pane, někdy se cítíme hodně zoufale, nevíme co dělat, bojíme se. Prosíme, dej nám v takových situacích pocítit, že jsi nám blízko, a proto se nemusíme bát. Amen.

Kam dále

Lavická, Anna: Vzkříšení dcery Jairovy. (katechetická příprava z cyklu Pozvání ...

Jairova dcera – obrázky (pinterest)

Šifra pro mladší školní děti (deti.vira.cz)

Uzdravení Jairovy dcery (omalovánka; deti.vira.cz)

Ježíš křísí děvčátko (skládanka; lambsongs.co.nz)

Předloha maňáska k aktivitě pro předškolní děti (maminet.cz)

Odkaz na píseň

Vzkříšení dcery Jairovy (SV303)

Volný jsem (SV375)

Dům na písku postavený, lampa, která zhasíná

Duše má, v tichosti (EZ197)

Cílová skupina

Předškolní

Mladší školní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami III (S Markem + S Matoušem a Lukášem)

Biblický odkaz (kat)

Marek 5,21–24